

Høringsinnspill – BRUS til Distriktnæringsutvalget

Bodøregionens Utviklingsselskap – BRUS, er et regionalt utviklingsselskap bestående om lag de 40 største og mellomstore private næringselskapene i Bodøregionen. Selskapene omsatte for over 26 milliarder kroner i 2019, og sysselsetter nær 6000 ansatte. Selskapene bidro med over 1 milliard i skatt til felleskapet direkte i tillegg til de solide bidragene over skattseddelen på lønn og lokale-regionale skatter og avgifter. Bodøregionen strekker seg fra nye Hamarøy i Nord til Lurøy i sør, tradisjonelt Salten, og Nordre Helgeland.

For næringslivet i Nord Norge er det særlig tre viktige tiltak som regjeringen og Storting må legge til rette for å sikre levende og bærekraftige lokalsamfunn.

- 1. Styrke infrastrukturen i distriktene**
- 2. Styrke arbeidet med kunnskap og kompetanse**
- 3. Sikre næringslivet bedre rammevilkår**

Infrastruktur er avgjørende for næringslivet og for utvikling i distriktene. God logistikk er en kritisk faktor for at varene som produseres skal komme raskt og effektivt til markedene. Det er avgjørende for at det skal skapes flere arbeidsplasser og gi nye investeringer i distriktene. Det er kritisk derfor at de allerede vedtatte prioriteringene i Nasjonal Transportplan følges opp før det påføres nye tilskudd i NTP. Det må sikres at det flyttes mer gods fra veg over på sjø og bane. Nordlandsbanen må styrkes betraktelige, og nå er det kanskje på tide at verdsettingen av et «fiskehode» prioriteres høyere når man ser på innføring av nye slot-tider og avgangstider for å redusere tidsbruken på togene fra Bodø til Alnabru. Ved å redusere tidsbruken til 18 timer, vil det potensielt kunne flytte nærmere 30 000 godstog fra nordnorske veger i året.

Det er viktig at støtteordninger for å flytte gods over på sjø og bane styrkes og videreføres. Det er kritisk at prosjekter som Ny By Ny Flyplass i Bodø realiseres for og at man forseres arbeidet med utbedringer av E6, som er hovedpulsåren for frakt av varer og tjenester i Nord Norge.

For å bli et attraktivt lokalsamfunn, må det gjøres mer attraktivt å bo i distriktene. Kunnskap og riktig kompetanse er nøkkelfaktorer for næringsliv og utvikling i distriktene. Vår største utfordring er mangel på folk, og mangel på folk med riktig kompetanse. I distriktene i Nord Norge er det særlig lav arbeidsledighet, noe som gjør det ekstra vanskelige å rekruttere ny kompetanse.

Sterke universitet i distriktene er avgjørende faktorer for å opprettholde vekst i sysselsetting og for å unngå fraflytting. Det må legges mer til rette for sterkere samhandling mellom næringsliv og akademia. Men, den største utfordringen er Universitet i Nord som er sulteforet på kapitaltilgang og underfinansiering. Derfor må det økt finansiering og satsing til på Nord Universitet og UiT.

I Nord Norge er næringslivet drevet av høsting av våre felles naturressurser. Vi er en eksportregion, og nær alt vi produserer, eksporterer vi til Europa og Verden. Fremtidens inntekter til velferd for nasjonen vil i sterkere grad komme fra innhøsting av naturressurser i Nord og i distriktene. Derfor er det kritisk at næringslivet sikres stabile og forutsigbare rammevilkår.

Havbruks- og fiskerinæringen er en av vår regions største og viktigste næringer. I 2019 omsatte for over 24 milliarder kroner og er den desidert største sosial økonomiske bidragsyteren for fylket. Havbruk og fiskeri er på topp i både vekst i verdiskaping og vekst i sysselsetting målt i prosent i siste fem år for Nordland. Det er også ventet en formidabel vekst i verdiskaping og sysselsetting innen havbruk- og fiskerinæringen i fylket, og ser vi på eksport er fylket det 3 største nasjonalt, kun slått av Møre og Romsdal og Trøndelag. Ser vi på de siste 10 år, har veksten innen havbruk i Nordland mer en doblet seg i verdiskaping, sammenlignet med andre fylker i landet.

Havbruksnæringen er i Nordland vår viktigste sysselsetter i distriktene og kystsamfunnene. Næringen er helt avhengige av konkurransedyktige rammebetingelser, og konkurrerer i et tøft internasjonalt marked. Det er helt avgjørende at rammevilkårene som fastsettes for næringen er forutsigbare og stabile og tilpasser seg markedene rundt oss. Alt tyder på at denne næringen i fremtiden, med fremvoksende økonomier og nye teknologiske løsninger vil bli ytterligere konkurranseutsatt med for eksempel landbasert oppdrett, nærmere markedene. Det er derfor ikke gitt at dagens lønnsomhet i næringen vil være der i fremtiden. Derfor er det avgjørende at det hele tiden legges til rette fra myndighetenes hold, at næringen kan ta i bruk- og utvikle ny teknologi, samt utvikle nye konkurransefortrinn. Derfor er det også avgjørende at konkurransevilkårene ikke forverres, med for eksempel innføring av en statlig grunnrentebeskatning.

Innføring av en statlig grunnrentebeskatning for havbruk vil vi på det sterkeste advare mot. Det vil forringe vekst, verdiskaping og sysselsetting langs hele kysten av Norge og i de små lokalsamfunnene der havbruksnæringen er sterkt til stede og der vi vil forvente vekst i verdiskaping og sysselsetting. Vi anbefaler at Havbruksfondet videreføres og brukes enda bedre til å legge til rette for bærekraftig vekst og sikre forutsigbarhet for kommunene, i tett samarbeid med havbruksnæringa. Fremover vil vi sammen med havbruks- og fiskerinæringa jobbe tett for å sikre at vi kan produsere og foredle mer sjømat i et bærekraftperspektiv, til det beste for miljø og klima både lokalt og nasjonalt.

Så ber vi Distriktsnæringsutvalget om å se til Bø kommune. En reduksjon i formueskatten vil være en avgjørende innsatsfaktor for å sikre nyetableringer og nyskaping av arbeidsplasser i distriktene. Det sikrer lokalt eierskap, der norske investorer og eiere, kan frigjøre ellers låst kapital, som de kan reinvestere i nye attraktive arbeidsplasser i distriktene. Formueskatten forskjellsbehandler sterkt mellom norske lokaleide selskaper vs utenlandske eiere.

Vi ber særskilt utvalget om å komme med konkrete forslag som viser til en satsing på de unge. For eksempel bør det offentlige der både Staten, fylkeskommuner, kommuner og næringsliv sterkt følges opp og oppfordres til å lempe på rigide krav til erfaring i rekrutteringsprosesser i for eksempel anbudskriterier. Det blir vanskelig å rekruttere yngre krefter når kravene til utdanning samt erfaring blir satt som spesifikke krav i konsulentbeskrivelsene i anbudsprosessene.

Til slutt, ber vi Distriktsnæringsutvalget om å tørre å tenke nytt. Tørre å komme frem til sterke nye konklusjoner som ikke fokuserer på historiske beskrivelser av tilstanden i distriktene, men som trekker opp nye tanker, med nye konkrete forslag og nye satsingsområder. Svaret på attraktive bærekraftige lokalsamfunn ligger ikke i politikk med status quo. Det må ny politikk på banen der det synliggjøres konkrete tiltak og satsinger som styrker distriktenes attraktivitet, muligheter og definerer klare satsingsområder.

For Bodøregionens Utviklingsselskap – BRUS,
Adm Dir - Einar Remi Holmen